

5

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimā-
octavā Januarii M. DCC. XXXI.

M. FRANCISCO - JOSEPHO HUNAULD
Regiæ Scientiarum Academiæ Socio, & in Horto Regio Anato-
miæ & Chirurgiæ Professore, Doctore Medico, Præside.

An Bilis præparatio in Omento?

I.

TUPEAT hic in immensam corporis nostri compagem. Exerceant illum tenuissima simulque productiora fibrillarum stamina & innumera Nervorum consentientium propagines. Is in canaliculorum mille orbibus & angulis complicatorum mæandris oberrans, mundum in homine delineatum exclamet. Cæteri Funes, Trochleas, Fulcra, Vectes, Anthlias, Tubos, Valvulas, Cribra, Folles, Præla & quidquid machinarum humana excogitavit industria, in Microcosmo deprehendant. Ast in concinnando tam multiplicitor organorum apparatu, simplicem & expeditam naturæ normam, hic contemplari lubet. Miror singularem illius sapientiam. Hæc, quod unicuique parti ut muniis suis ritè defungatur necessarium ducit, illud ad lineam & punctum parca dimetitur, sollicitè cavens ne in onerosam molem excrescat machina. Quam cauta illa est in declinandis nimis! Testatur appositè circumcisa Ossium dimensio. Quam multa paucis exequi amat! Diversas imò oppositas motuum directiones, pro re natà, idem obtinet Musculus. Ut juvaret singula percurrere viscera! Naturam inibi videre mihi videor pluribus intentam, plures ex eodem mechanismo effectus elicere. Ipsosmet partium situs, ipsasmet posturas lucro apponit provida. Sic Pulmonis Aerem intrà se admittentis beneficio sanguis densatur, Spiritus Animales è cerebro in nervos viviùs exprimuntur, Transpirationis halitibus panditur iter, Olfactus juvatur, Vox à Glottide formanda Narium Orisque cavitatibus mo-

dulanda emittitur. Sic Diaphragma Abdomen à Thorace discriminat, & dum geminam Fornicem alternis complanando, pectoris capacitatem auget, simul Ventriculum & Intestina alternis comprimendo, Digestionem & Secretiones promovet, Chylum Lacteis intrudit, Foetum, Urinam, Fœces expellit. Sic Omentum opportuno situ vacua ab Intestinis relicta adimplet; eadem indefinenter agitata motu, ne deterantur, inungit & lubricat, illorum fibras subtili halitu flexiles reddit: sed majora adhuc illud manent,

I I.

UTUT bene multas functiones virtute ejusdem Mechanismi idem viscus absolvat, quædam tamen partes opem ab aliis mutantur. Chylum inchoat Ventriculus, ulterius elaborat Duodenum, numeris omnibus cumulant Vena Lactea & Glandula Mesaraica. Semen percolant Testes, Epididimides perficiunt. Auxiliante Omento Bilem fecerit Hepar, De hoc ultimo dubitas? Attende ad Bilis indolem; Omenti fabricam perpende. Muneribus suis in Ventriculo, Liene, Omento, Pancreate, Mesenterio & Intestinis perfuncto Sanguini, restat adhuc unum adimplendum priusquam per Venam Cavam ad Cor revehatur; Bilis nempe Secretio peragenda. Id ut præstet: Ex tenuissimis rivulis sensim in majores majoreque rivos confluens, intra duas potissimum venas, Splenicam & Mesentericam, colligitur: Hæ in unicum ampliorem coalescunt truncum, qui Vena Portarum audit. Hic brevi ductu sursum excurrens mox Hepar ingreditur circa medium ipsius cavæ superficiei, inter tubercula Portas dicta; tum adscit Glissonii Tunicâ in amplum exspatiatur Sinum. Rursus in quinque ramos majores dispergitur, qui in innumerabiles minores & minimos divisi furculos singulas subeunt Hepatis Glandulas. Ibi Sanguini innatas pinguis & oleosus Latex deponitur, dum reliquus à Secretione sanguis, à Venæ Cavæ capillamentis hûc appellentibus resorbetur, Cordi transfundendus. Interim ex Glandulosis Acinis tenuissimi continuantur canaliculi, qui similium concursu crassiusculos ramulos efficiunt. Hi Venæ Portæ ramos individuo comitatu sequuntur, Bilemque secretam ad sua dimittunt munia. His jam descriptis si Vasa Lymphatica, Nervos ab Intercoastali & Octavo pari, Arteriam à Coeliacâ, totum ferme obvolvunt Membranam à Peritoneo deductam addideris; en habes amplissimum viscus, dicatum secretioni omnium impenetrabilissimâ. Bilis Sapo est efficacissimus. Resina animalis & liquida. Recrementum Salso-sulphureum. A Sulphure habet quod sit inflammabilis, à Sale Alkalino quod secus ac aliæ vegetabiles Resinæ in aqueo menstruo diluatur. Humor est lentus, tenax, viscidus. Partibus quæ constat oleosis pinguibus ramosis & intricatis; reliquis sanguinis principis facile innectitur & ab eis illaqueatur. Jam quis non videt hujusmodi liquorem, solâ Hepatis structurâ nunquam esse secretendum, nisi ab alio famulanti organo præpararetur.

I I I.

OMENTUM membrana est tenuis, plurimo adipe obducta, Peritoneum inter & Intestina fluctuans. Multiplici supernè devincta retinaculo & imâ sui parte libera, variis sese commiscet Intestinatorum gyris. Non in omnibus eadem est Omenti amplitudo. Plerumque vix Umbilicum at-

tingit: in pelvim nonnunquam provolvitur: quandoque in Scroto vel Inguine prominens, Herniam producit. Hujus membranæ originem quæris? Peritonei soboles est. Peritoneum ex Diaphragmate in Ventriculum reflexum hujus utramque faciem obducit; mox duo istius involucri parietes, qui interposito Ventriculo diducti fuerant, juxta majorem ipsius curvaturam rursus concurrunt; sibi invicem applicati, deorsum producuntur. Tum posterius fursumque vergentes iterum ab invicem dimoventur, Cololum involucri suppeditaturi. Denique coeuntes in Mesocolon facefcunt, quod alterâ sui parte Peritoneo continuatur. Insuper ea Peritonei pars quæ ex Orificiorum Ventriculi intercapedine versùs concavam Hepatis superficiem excurrit, minoris Epiploï nomine donatur. Omentum igitur sacculus est. Si aerem in ipsius cavum immittas, in magnam molem assurgit. At non te moreretur sacci forma, quæ à membranarum continuitate procedens, sanguiferorum ductuum reptatui favet & opitulatur. Scrupulosius hujus membranæ pinguedinem explores. Sacci Epiploici parietes licet delicatissimâ, ac veluti Aracnoide membranâ constare videantur, duabustamen componuntur lamellis. Has inter, non ita dives nervorum apparatus, sed plurimæ perreptant pinguedinis de industria fecernendæ scaturigines: Coeliacæ ramos intellige, Arterias Epiploicas & Gastro-Epiploicas. Hæ uberrimos sanguinis rivos advehentes, per omnem Omenti amplitudinem longè latèque disperguntur: mox pluribus coeuntes anastomosibus, rete efformant quadratis & romboïdalibus distinctum maculis. Horumce vasorum ab Omenti flacciditate quasi recluso elatere, ipsorum tortuosâ dispositione frequentique concursu, præterlabenti moræ nectuntur sanguini: ipso sic placido remissiorique gradu progrediente, sensim ab heterogeneâ mole sese expediunt oleosæ partes, jam coadunantur deponunturque in cellulas, quarum concatenata series majores comitatur vasorum reptatus.

I I I I.

ERGONE tot tenuissimorum vasorum plexus & anguli, tot gyri, tot anfractus, tam mirabile rete, tanta pinguedinis copia, lubricandis Intestinis solùm modo destinarentur? Absit credas. Melius naturam æstima. Memineris eam simpliciorẽ & breviorẽ viam constanter affectare. Major adiposæ materiæ quantitas in Omento secreta apparet, quam quæ ad Intestinatorum motum necessaria sit. Nova continuo ab Arteriis advehitur, Nullum tamen vas excretorium. In immensum igitur cresceret Omenti moles, nisi jugiter adventanti oleosæ materiæ effugium aliquod daretur. Ipsâ quiete & perenni calore, ab innatâ dulcedine declinaret blandus ille liquor; acris fieret & Rancidus; imo sacculos quibus continetur roderet, denegatumque sibi ipse aperiret exitum. Sed & huic incommodo prospexit natura Sagax. Venæ Epiploicæ & Gastro-Epiploicæ, quæ residuum à secretionẽ Sanguinem continuo ad Hepar vehunt, vehunt & simul pinguedinem Bili materiem suffecturam. Ut enim oleum ab Arteriarum ultimis finibus in tenuissima filamenta divisum deponitur, ita etiam à minutissimis Venarum extremis juxta Folliculorum parietes obrepentibus reforbetur. Sic incipiente Marasmo tota Epiploï pinguedo exhauritur. Sic ex Striis adiposis quæ Ranarum Venæ Portæ adnascuntur, oleum in ipsam effusum conspicitur. Hæres adhuc? In ipso Humano Cadavere cum Sanguine,

Omenti Venoso micantes olei guttulas videre datur. Hæ, ne Sanguini à quo non levi negotio expeditæ sunt de novo remisceantur, cum ipso quidem, sed quasi ab ipsius consortio separata, à minoribus alveis ad majores in Hepar fluunt. Utrumque istum liquorem non versat remota Cordis potentia; non remiscet validus Arteriarum elater; non comminuunt angustii vasorum mæandri: Sed ambo per amplissimas Venas lento gradu feruntur ad sinum Venæ Portæ, quæ in exilissimos ramos denuò tantùm dividitur, ut majori factâ liquidi superficie, minor istius olei quantitas Hepatis colatoria subterfugiat. At Hepati pinguem & oleosam substantiam suppeditare, an non Bilis, quæ tota ferè Sulphurea est & oleosa, secretioni famulari est?

V.

VIS ulteriorem rei tam apertæ probationem? Nil moror. Ut fiat liquidi cujusvis à Sanguine secessus, nullius momenti sunt vel innata visceribus fermenta, vel incerniculorum diversa configuratio, vel minima vasa speciali liquore à primâ conformatione imbuta: non sufficiunt varii pororum diametri; Non qualiscumque Sanguinis impulsus; non Malpighi Glandulæ; non Ruyfchii vasorum Penicilli. Hepar Arteriæ Renali, vel Renes Venæ Portæ sinui adnasci si supposueris, jam ex His non Urinam, non ex illo Bilem obtinebis. Sanguis secretionum poene innumerarum commune promptuarium, tot diversis turgens moleculis, eas intimè Commixtas & confusas, vix per Colatoria dimitteret sua, nisi priùs à reliquarum compedibus liberatæ, sibi invicem approximarentur consimiles particule. Harum aliæ ramosæ atque intricatæ à Sanguinis Oceano difficiliùs emergunt, tenuiores & fluxiliores aliæ leviori negotio à reliquarum complexu solvuntur. Hinc in quolibet fermè parte, vasa sero & tenui lymphâ turgida conspiciuntur. Hinc organa spissos humores fecernere nata, magno à Corde distant intervallo; ut scilicet in tanto itineris gyro de suo impetu remittens Sanguis, lentescat; & ita partes intricatæ ab aliarum laqueis sese expediant. Sic in protensis Arteriæ Spermatice ductibus operosè conficitur Semen. Sic longè à tumultuario Cordis motu in Omento & in amplissimis Venæ Portæ ramis præparatur Bilis, vel antequam perveniat ad Jecur: jam in ipsâ Sanguis amarescit, jam sincera luxuriat Bilis: conflatur enim ex paucò sale quod Sanguis ex omnibus ferè Abdominis Visceribus & Intestinis potissimum redux sufficit; tum ex oleo quod uberimè ministrat Omentum.

Ergo Bilis præparatio in Omento.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Guillelmus de Magny.

M. Joannes - Damianus

M. Joannes-Baptista Thomas

Gabriel - Antonius

Chevalier.

Martineng, Schol-

Jacques.

larum Professor.

M. Claudius de la Vigne

M. Claudius Brunet.

M. Franciscus Pouffe.

de Frecheville, Medi-

M. Ludovicus de Santenl.

M. Thomas - Bernardus

cus Regis & Domus

Regina Ordinarius.

Bertrand.

Proponerat Parisiis, **ACHILLAS-FRANCISCUS**

autor

FONTAINE Claromontanus in Bellovaco, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1731. à sextâ ad meridiem.